

[Gert Petersen]

der vedrører foranstaltninger mod apartheidstyret i Sydafrika, en klar udløber af tidligere forslag, som blev vedtaget herinde, og som drejede sig om økonomiske foranstaltninger mod apartheidstyret.

Vi kan godt stå her og forsikre hinanden om alle sammen, at vi ikke bryder os om apartheidstyret, og at vi er imod det osv., men hvis man ikke har noget at have modstanden i, så hjælper det ikke ret meget. Jeg vil godt citere fra bemærkningerne i forslaget, at præsident Nyerere fra Tanzania under statsministerens besøg for nylig udtalte:

»Så længe I« – altså Danmark – »er økonomisk afhængige af Sydafrika, formindsker I jeres egen evne til at lægge pres på Sydafrika.«

Det er så indlysende rigtigt, at det er forbavsende, at man herinde totalt negligerer denne kendsgerning, denne sandhed.

Når situationen er den, som hr. Uwe Jensen (Ribe a.) jo glædede sig over, at de danske kulkøb i Sydafrika er voldsomt i tiltagende, så er det da klart, at for det første bliver vores egen evne til at lægge pres på Sydafrika for at bekæmpe apartheidstyret formindsket, og for det andet bliver Danmark også selv mere og mere afhængigt af det nuværende regime i Sydafrika. Som hr. Poul Nielson kom til at sige, så kunne det jo godt være, at et andet styre i Sydafrika, som uundgåeligt vil komme, fordi det nuværende styre er et mindretalsdiktatur, som undertrykker det store flertal med grusomme midler, ikke ville se så venligt på danske kulkøb i Sydafrika. Det vil altså sige, at den danske regering faktisk får en interesse i at bevare det nuværende apartheidstyre, som for Danmark bliver ensbetydende med kulkøb, oven i købet kul af høj kvalitet, som vi ikke kan undvære. Jeg synes, man er inde på en meget skæbnesvanger kurs med det, som er sket her, og med den udvikling, der er sket på det sidste omkring de sydafrikanske kul.

Det var altså det første punkt, nemlig at dette forslag er et forslag om en foranstaltning mod apartheidstyret, og dér må vi jo så konstatere, at det vil et flertal i folkettinget ikke være med til. Det vil i stedet styrke og støtte apartheidstyret og gøre Danmark afhængigt af dette apartheidstyre.

Dernæst drejer forslaget sig om den foragt, som elselskaberne i Danmark har udvist for folkettinget. Jeg kalder det foragt, når

man får en henstilling fra folkettinget, videregivet af den pågældende minister – oven i købet når man forinden har sagt, at hvis man fik en sådan henstilling, så ville man afvikle disse kulkøb – og så ikke alene ikke afvikler dem, men udvider dem meget voldsomt, indgår langtidskontrakter osv. Hvis det ikke er at vise foragt for folkettinget, så ved jeg ikke, hvordan man viser foragt for folkettinget.

Endelig drejer forslaget sig om socialdemokratiets kolossale omsving. Sandheden er jo den, at der for et halvt års tid siden var et flertal i dette ting for økonomiske foranstaltninger mod apartheidstyret, derunder også for en henstilling til elselskaberne om at indstille kulkøbene. Det var en henstilling, der blev afgivet ud fra den forudsætning, at elselskaberne netop forinden havde meddelt, at hvis de fik en sådan henstilling, så ville de også indstille kulkøbene. Det har de ikke gjort, de har gjort det modsatte.

Og hvad oplever vi nu? Nu oplever vi, at socialdemokratiet ikke vil gå videre. De siger: nå ja, men så lad dem da gøre det modsatte; vi har godt nok stemt for en henstilling til dem, og den er afleveret, men de siger nej, og det er der så ikke rigtig noget at gøre ved.

Det var jo også helt tydeligt handelsministerens holdning. Men handelsministeren kan jeg såmænd ikke bebrejde det så meget, for han stemte imod forslaget om økonomiske foranstaltninger mod apartheidstyret, som blev vedtaget herinde, og som socialdemokratiet stemte for, dengang det var til afstemning. Derfor kan jeg ikke bebrejde handelsministeren så meget, ligesom jeg ikke kan bebrejde hr. Uwe Jensen (Ribe a.) eller venstres ordfører, at de har den holdning de har, i modsætning til sådan som socialdemokratiet har optrådt i denne sag. Jeg kan være uenig med de andre, jeg er meget uenig med de andre, men de har den samme holdning, som de havde for et halvt år siden. Det er mere, end man kan sige om socialdemokratiet.

Det helt logiske ud fra socialdemokratiets egen afstemning for et halvt år siden havde været at støtte dette forslag. Og når elselskaberne har udvist en sådan foragt for folketingets vedtagelse, som socialdemokratiet stemte for, så er det logisk, at man går videre og finder ud af andre måder, hvorpå man kan sørge for, at elselskaberne efterkommer henstillingen fra folkettinget. Det vil socialdemo-